

SPEE (Jacobus), Missionaris, Witte Pater (Delft, 22.12.1863 - Boudewijnstad, 18.6.1907). Zoon van Johannes-Jacobus en van Ferrari, Sophia-Josepha.

Pater Spee werd priester gewijd in het bisdom Haarlem, op 15 augustus 1887. Anderhalf maand later begaf hij zich naar het noviciaat der Witte Paters, te Maison-Carrée (Algiers). Na zijn proefjaar, werd hij benoemd in Kabylië en werkte in verschillende missieposten aldaar: Wadhias, Mengallet, Beni-Ismaïl, Tagmoent-Azoës. Hij maakte er zich zo verdienstelijk door het inenten tegen pokken dat het Franse gouvernement hem een kostbare zilveren onderscheidingsmedaille schonk met de volgende citatie: „M. Louis Barthou, ministre de l'Intérieur, décerne au R.P. Spee, missionnaire à Tagmount-Azouz (Kabylië) une médaille d'argent pour son zèle à vacciner les indigènes de la commune mixte de Fort-National durant l'année 1895. Paris, 28 septembre 1896.”

In september 1895 werd hij overgeplaatst als bewaker naar het Apostolisch Instituut van de Witte Paters, Bruul, te Mechelen. Hij mocht er de bisschoppelijke zalving van Mgr Roelens bijwonen (10 mei 1896) en had het geluk het volgend jaar met de karavaan van Mgr Roelens naar het vikariaat Opper-Congo te mogen vertrekken. Over Rome, waar zij de jubileumaflaat wonnen, bereikten de reizigers de stad Napels en scheepten aldaar in (26 mei 1897). Op 28 augustus kwam de karavaan, na een voorspoedige reis, te Boudewijnstad aan.

Pater Spee werd benoemd te Mpala en daar gclast met de zorg voor de zieken en het ekonomaat. Zoals in Kabylië zag men hem nu te Mpala de omliggende dorpen aflopen. Weldra kende hij al het volk rondom de missie en won het vertrouwen van klein en groot. Hij was onvermoeibaar bij het bezoeken der schoolkapellen. Ondertussen stak hij ook een handje bij in de katechistenschool.

In juli 1904, bracht Pater Spee de zieke Broeder Petrus Claver uit Lusaka naar Boudewijnstad over en bleef voorlopig in die missie om de Broeder te verzorgen. Toen hij op 't punt stond naar Mpala terug te keren, benoemde Eerw. Pater Huys hem tot ekonom te Boudewijnstad. Toen Pater Schmitz stierf (28 oktober 1905), werd Pater Spee aangesteld als overste van dezelfde missie. Ekonomaat en superioraat van een zo belangrijke missie was wel wat te veel gevraagd van zijn krachten. Gedurig weer moest hij zich te bed begeven met koude koorts. Men wachtte enkel op de terugkeer van Mgr Roelens om de lijder op rustkuur naar het vaderland te sturen. Na enige dagen lijden echter, stierf hij in volle overgave aan Gods H. Wil. Zacht en kalm ontsliep hij, zonder geweld, zonder doodstrijd.

Zijn krachten had hij gans besteed aan de bekering der Zwarten die hem zo dierbaar waren. Hij was een toonbeeld van onvermoeibare zielenijver, die nooit verzwakte.

Hij was een vader voor zijn Zwarten. Met ongeëvenaarde goedheid en een engelachtig geduld wist hij met hen om te gaan, luisterend uren lang naar hun geschillen, al sussende en de opgehitste gemoederen tot bedaren brengende, terwijl hij nu en dan een kalmerende rookwolk uit zijn donker gebrande pijp voor zich uitblies.

Bij het open graf van de goede priester in de katedraal te Boudewijnstad richtte de Eerw. Pater Huys tot de toegestroomde menigte de volgende woorden: „Voor u heeft Pater Spee geleefd, voor u is hij gestorven. Gedenkt hem en leeft steeds zoals hij u geleerd heeft.”

Publiatiekes: Annalen der Afrikaansche missiën. Witte Paters. Bokstel (Holland).— *De missie in Kabyliëland, 1895-96*, blz. 114. — *Op weg naar Opper-Kongo: te Rome, 1897-98*, blz. 46. — *De missie te Mpala, 1901-02*, blz. 49. — *Dagelijksche bezigheden. Vooruitgang van de missie, 1902-03*, blz. 83. — *Opleiding van catechisten en latinisten, id.* blz. III. — *Verzorging der zieken, 1904-05*, blz. 157. — *Overgeplaatst naar Boudewijnstad, id.*, blz. 159. — *Missiewerk in de schoolkapellen, 1906-07*, blz. 120.

27 december 1956.
P.M. Vanneste (†).

[W.R.]

Archief Witte Paters van Afrika.